

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	24 januari 2023	26 januari 2023

Onderwerp

Akkoord mede-ondertekenen namens GS van de “Maatwerkafspraken verduurzaming industrie”

Advies

1. Aan te gaan de overeenkomsten (Expressions of Principles) tussen de betrokken bedrijven in Zuid-Holland en het ministerie van Economische Zaken en Klimaatverandering betreffende maatwerkafspraken verduurzaming industrie onder de voorwaarden dat door ondertekenen niet meer dan inspanningsverplichtingen uit voort vloeit en er geen juridische gebondenheid ontstaat, én dat, indien in de nog op te stellen “maatwerkovereenkomsten verduurzaming industrie” afspraken staan die in breder juridisch perspectief voor provincie Zuid-Holland als onwenselijk moeten worden beschouwd, er niet zal worden ondertekend. Mede-tekenen wordt gedaan om de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs te halen en vindt alleen plaats indien de intentieverklaringen niets afdoen aan de bevoegdheden van de Provincie als bevoegd gezag voor de betreffende bedrijven.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de maatwerkafspraken verduurzaming industrie.

Aangezien de commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan mevrouw J. Baljeu, gedeputeerde Transitie Haven en Industrie van de Provincie Zuid-Holland, alsmede de heer B. Potjer, gedeputeerde van Energie, om de Expressions of Principles in het kader van de maatwerkafspraken die het ministerie van Economische Zaken maakt met de 20 grootste CO2-uitstoters binnen Nederland namens de Provincie Zuid-Holland als steunbetuiging te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- naast portefeuillehouder Baljeu de heer Potjer te machtigen om de “Intentieverklaringen Maatwerkafspraken Verduurzaming Industrie” die worden opgesteld door het ministerie van EZK en grote industriële bedrijven om gezamenlijke duurzaamheidsprojecten te onderzoeken en verder uit te werken, te ondertekenen;
- toe te voegen dat de maatwerkafspraken niets mogen/kunnen afdoen aan de bevoegdheden van de Provincie als bevoegd gezag;
- toe te voegen dat dit o.m. wordt gedaan om de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs te halen.

.Bijlagen

- Expression of Principles OCI
- Machtiging

1 Toelichting voor het College

Vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is in de zomer van 2022 in het kader van het halen van de klimaatdoelen een maatwerkplan gestart die zich richt op de 20 grootste industriële uitstoters van CO₂ in Nederland. De meeste van de 20 bedrijven hebben meerdere productielocaties, waardoor het totaal aantal locaties circa 40 bedraagt, waarvan 17 in Zuid-Holland, allen in de Rotterdamse haven. Deze 17 bedrijven staan ook allen in de lijst met 100 grootste NO_x uitstoters in Nederland.

De maatwerkplan heeft als doel om te inventariseren welke plannen de bedrijven hebben om te verduurzamen en welke belemmeringen er zijn om deze plannen, zo nodig versneld, te realiseren. In de gesprekken wordt per bedrijf geïnventariseerd in hoeverre generieke instrumenten/regelingen toereikend zijn voor de bedrijven. De gesprekken richten zich ook op de randvoorwaarden die nodig zijn voor de verduurzaming, zoals de aanwezigheid van energie-infrastructuur.

Dit alles leidt in eerste instantie tot een intentieverklaring (Expression of Principles of EOP) die door EZK en het bedrijf wordt ondertekend waarin opgenomen is welke verduurzamingsonderwerpen in de vervolgfase samen verder uitgediept worden. Uit deze onderzoeksfase komen dan één of meer maatregelen die door het bedrijf getroffen worden waarmee met name de CO₂-uitstoot verminderd wordt. Naast CO₂ worden ook andere relevante milieuthema's, zoals b.v. stikstof, emissies en geluid, meegenomen indien van toepassing.

Op dit moment worden de eerste intentieverklaringen met de bedrijven ondertekend. Omdat provincies de milieu-bevoegde gezagen zijn voor deze bedrijven, worden zij door EZK benaderd voor mede ondertekening van de EOP's. Voor Zuid-Holland zou het dus om maximaal 17 EOP's gaan die mede ondertekend worden.

Het ministerie is op dit moment in gesprek met de bedrijven, waaronder enkele in Rotterdam. Het streven is om in 2023 met alle bedrijven een intentieverklaring ondertekend te hebben. De eerste EOP waarbij het bedrijf ook een vestiging heeft in Zuid-Holland is inmiddels een feit; Nobian en EZK hebben op 12 december 2022 de EOP ondertekend, overigens zonder dat de betrokken provincies mee hebben getekend. Inmiddels ligt er een verzoek vanuit EZK aan GS om de EOP met het bedrijf OCI mede te ondertekenen op 26 januari 2023. Het concept van de overeenkomst is ter informatie toegevoegd.

Ten aanzien van mede tekenen van de EOP's zijn twee randvoorwaarden van belang:

1. GS is wabo-bevoegd gezag voor de betrokken bedrijven. Dat houdt in dat GS besluit over de betreffende vergunningen waar de uiteindelijk afgesproken duurzaamheidsmaatregelen in moeten worden opgenomen. Hiervoor moeten GS voldoende onafhankelijkheid bewaren om invulling te kunnen geven aan deze bevoegdheid.
2. Aangezien de 20 bedrijven waar EZK mee in gesprek is, doorgaans meerdere vestigingen hebben door Nederland, zijn ook andere provincies als wabo-bevoegd gezag betrokken bij het mede-tekenen van een EOP. Per bedrijf zal verschillen welke provincies betrokken zijn. Het verdient aanbeveling dat GS in principe alleen maar tot medetekenen overgaat wanneer alle betrokken provincies de EOP mede ondertekenen om zo een level playing field te bewaren. Indien de situatie zich voordat dat niet alle betrokken provincies mee tekenen op een intentieverklaring, kan ook zelfstandig meegetekend worden, nu er geen juridische binding door ontstaat en het slechts een steunbetuiging betreft. De EOP voor OCI voldoet

aan deze randvoorwaarden. In deze EOP zijn GS niet partij bij de intentieverklaring zelf, maar ondertekenen ter bestuurlijke steunbetuiging voor het traject dat het ministerie van EZK en het betreffende bedrijf met elkaar aangaan om de bedrijfsvoering te verduurzamen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00
Programma : Ambitie 1 - Samen werken aan Zuid-Holland
Financiële risico's : aangezien GS geen directe partij zijn bij de EOP vloeien er geen financiële verplichtingen uit het mede tekenen van deze intentieverklaringen.

Juridisch kader

Voor de bij de maatwerkenpak betrokken bedrijven zijn GS hiervoor het Wabo-bevoegd gezag. Daarom moet het uitgangspunt voor mede-ondertekenen zijn, dat er nooit een juridische verplichting voor GS uit voort vloeit om de onafhankelijke positie van vergunningverlening en handhaving te kunnen blijven waarborgen. Omdat elke intentieverklaring maatwerk per bedrijf is, zullen er verschillen in formulering en commitment zijn die in de intentieverklaringen worden opgenomen. Vóór mede-ondertekening zal daarom steeds per intentieverklaring moeten worden nagegaan dat het slechts gaat om een bestuurlijke steunbetuiging zonder juridische binding van GS en moet worden nagegaan of er in de nog op te stellen EOP's afspraken staan die in breder juridisch perspectief voor GS als onwenselijk moeten worden beschouwd.

De cdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de cdK afgegeven machtiging wordt mevrouw J. Baljeu, gedeputeerde Transitie Haven en Industrie van de Provincie Zuid-Holland, om de Expressions of Principle in het kader van de maatwerkafspraken die het ministerie van Economische Zaken maakt met de 20 grootste CO₂-uitstoters binnen Nederland namens de Provincie Zuid-Holland als steunbetuiging te ondertekenen.

De overeenkomst is in het Engels opgesteld, maar nu Nederlands recht van toepassing is verklaard dienen stukken en besluiten van GS op grond van de Algemene wet bestuursrecht in beginsel in de Nederlandse taal te zijn. Gezien de aard en inhoud van de overeenkomst en het niet-bindende karakter ervan is dit aspect overkomelijk.

2 Voorafgaande besluitvorming

De minister van EZK heeft de Tweede Kamer geïnformeerd in de industriebrief van april 2022 en de zomerbrief van 8 juli 2022 over de maatwerkenpak voor de top 20 grootste industriële uitstoters van CO₂ in Nederland. Inmiddels zijn de eerste maatwerkafspraken een feit en is de inzet van EZK is om alle EOP's voor het einde van dit jaar ondertekend te hebben.

3 Proces

Bij elke nieuwe EOP zal juridisch gecheckt worden of aan de randvoorwaarden van het mandaat wordt voldaan. Indien dat niet het geval is, zal het betreffende EOP niet ondertekend worden.

4 Participatie en rolneming

Inmiddels wordt vanuit EZK de samenwerking gezocht in de gesprekken met de bedrijven. Vanuit Zuid-Hollands perspectief is met name de stikstofruimte, gelet op de stikstofdoelen voor de industrie die naar verwachting begin 2023 door het Rijk bekend zullen worden gemaakt, een belangrijk

aandachtspunt dat in alle gesprekken in het kader van de maatwerkafspraken naar voren wordt gebracht.

5 Communicatiestrategie

Bij ondertekening van de EOP's wordt door EZK een persbericht uitgebracht.